

Людиноцентризм Володимира Сливки

21 квітня виповнюється 80 років від дня народження визначного науковця, педагога та організатора вищої школи, громадського діяча національного рівня Володимира Юлійовича Сливки

У славному літописі Ужгородського національного університету особливе місце посідає непересічна постать ректора каденції 1988-2004 років, доктора фізико-математичних наук, академіка Академії наук вищої школи, двічі лауреата Державної премії України у галузі науки і техніки (1989 і 2001 роки), заслуженого діяча науки і техніки України Володимира Юлійовича Сливки.

Його ректорство припало на складний період кардинальних змін політичного ладу та суспільного устрою, розпаду радянської тоталітарної системи та розбудови незалежної України. Однак це не завадило В.Сливці стати одним з найбільш знакових та успішних ректорів УжНУ. Уся його багатолітня плідна наукова, педагогічна та управлінська діяльність пов'язані з університетом, якому він присвятив 44 роки свого яскравого життя, пройшовши шлях від студента фізико-математичного факультету до ректора.

Талановитий науковець і організатор вищої школи Закарпаття народився 21 квітня 1943 року у верховинському селі Котельниця Воловецького району у багатодітній родині сільського вчителя. Його дитинство минало у важкі роки повоєнного лихоліття, коли бракувало не тільки матеріальних статків, а й духовної свободи. Закінчивши школу у сусідньому селі Тишів, В.Сливка продовжив навчання у Виноградівському політехнікумі, де у 1960 році здобув спеціальність техника-електрика електричних станцій, підстанцій та мереж. Того ж року вступив на фізико-математичний факультет Ужгородського державного університету. Пора студентства промайнула швидко, і в 1965 році В. Сливка отримав диплом та вступив до аспірантури УжДУ. Наукову діяльність розпочав під керівництвом завідувача кафедри фізики напівпровідників, засновника відомої наукової школи професора Дмитра Чепура ще будучи студентом. Час засвідчив символізм та наступність їхнього наукового спілкування – чинний ректор і науковець-фундатор передавав свої знання і спонукав до ґрунтовних наукових досліджень майбутнього ректора та успішного науковця.

Закінчивши аспірантуру 15 грудня 1968 року, В.Сливка був зарахований на посаду асистента кафедри фізики напівпровідників, а 21 лютого 1970 року став старшим викладачем цієї ж кафедри. Того ж року в Чернівецькому державному університеті захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук. З 14 березня 1972 року працював доцентом кафедри фізики напівпровідників.

**Особистий листок
по обліку кадрів**

Сливка

Прізвище Володимир по батькові Юрійович

З. Рік, число і м-ць народження 21 - IV - 1943

Місце народження с. Коченьниця, Вапняцького р-ну Зак. області
[село, місто, район, область]

Національність українська б. Соц. походження інтелігент

Партійність чл. КПСЄ партстаж з 1972р, місяць партквиток № 11990104
(місяць і рік вступу) [картка]

Здобуває членом ВЛКСМ, з якого часу і № квитка з 1957р, № 3601093, місяць 1957.
визна

Назва учбового закладу і його місцезнаходження	Факультет або відділення	Рік вступу	Рік закінчення або вибуття	Якщо не закінчив, то з якого курсу вибув	Яку спеціальність одержано в результаті закінчення учбового закладу, вказати № диплома або посвідчення
<u>Чернівецький державний університет</u>	<u>фізичний</u>	<u>1960</u>	<u>1965</u>		<u>фізик № 381415</u>
<u>Київський державний університет ім. Шевченка</u>		<u>1965</u>	<u>1968</u>		<u>підгівка № 5304</u>

Іноземними мовами і мовами народів СРСР володієте німецькою, англійською з словником українською і російською вільно.
(читаєте і перекладаєте з словником, читаєте і можете розмовляти, володієте вільно)

Науковий ступінь, вчене звання Кандидат наук, доцент

Навчальні та наукові праці і винаходи

<u>Український фізичний журнал</u>	<u>13</u>	<u>1962, 1963</u>
<u>Український фізичний журнал</u>	<u>13</u>	<u>854, 1963</u>
<u>Physica status solidi</u>	<u>30</u>	<u>1968</u>

14 вересня 1973 року В. Сливка був обраний завідувачем проблемної лабораторії синтезу і комплексних досліджень властивостей нових напівпровідникових речовин складного складу. За результатами роботи в лабораторії була написана докторська дисертація «Коливальні спектри і анізотропія міжатомної взаємодії складних халькогенідів і халькогалогенідів». Вона була захищена в 1982 році на засіданні Вченої ради Інституту напівпровідників АН України (м. Київ).

У жовтні 1983 року, після смерті свого вчителя Д.В. Чепура, Володимир Юлійович у сорокарічному віці очолив кафедру фізики напівпровідників. Вона стала найбільшою кафедрою не лише фізичного факультету, а й усього університету. Під керівництвом В.Сливки на фізичному факультеті розгорнулися фундаментальні дослідження в галузі фізики і технології халько-, гало-, халькогалогенідних кристалічних та склоподібних матеріалів.

Успіх зміцнив репутацію молодого вченого. 10 квітня 1986 року його призначено проректором з наукової роботи, а з 13 квітня 1988 року і до останніх днів свого життя він працював ректором Ужгородського університету. Починаючи з 1993 року колективам закладів вищої освіти країни було надано право самостійно обирати керівника. Першим ректором, якого обрав колектив Ужгородського університету, став В. Сливка. Університет Володимир Юлійович очолював 16 років. У пам'яті багатьох він залишився не просто успішним і поміркованим ректором, а й доброю, світлою і доброзичливою людиною.

Як засвідчують колеги Володимира Юлійовича, у такому складному конгломераті адміністративних, наукових і організаційних навантажень йому допомагали неймовірна ерудиція, титанічна працездатність, стратегічне мислення. За порівняно невеликий проміжок часу йому вдалося створити Ужгородську наукову школу з фізики та технології напівпровідників, яка нині втілює в реальні розробки успадковані від нього наукові ідеї. Серед тих, хто зростав під його науковим керівництвом, – 5 докторів та 16 кандидатів наук. Він – автор понад 250 наукових праць, 5 монографій, багатьох авторських свідоцтв на винаходи, організатор наукових форумів найвищого рангу. Коли В.Сливка зайняв посаду ректора, в університеті працювали 45 докторів наук, сьогодні в УжНУ – 158 докторів наук, професорів. Сотий рубіж подолали на початку 2003 року І.П.Студеняк та В.І.Міца – вихованці кафедри фізики напівпровідників, перший з них – безпосередній учень Володимира Юлійовича, проректор з наукової роботи університету (2005-2012 і 2014-2021 роки).

За ректорства В. Сливки в УжНУ створено низку нових факультетів та запроваджено підготовку фахівців із затребуваних часом спеціальностей. Було відкрито факультети: інженерно-технічний, юридичний, здоров'я і фізичного виховання, міжнародних економічних відносин, післядипломної освіти; створено кафедри прикладної фізики, журналістики, соціальної роботи, політології, румунської та словацької мов, міського будівництва і господарства, приладобудування, машинобудування, електронних систем, плодоовочівництва і виноградарства, банківської справи, фізичної реабілітації, мікробіології та низка інших.

КОМІТЕТ З ДЕРЖАВНИХ ПРЕМІЙ УКРАЇНИ
В ГАЛУЗІ НАУКИ І ТЕХНІКИ

04 грудня 2001 року

Лауреату Державної премії України
в галузі науки і техніки

СЛИВЦІ В.Ю.

Шановний Володимир Юлійович!

Сердечно вітаю Вас з високою відзнакою - присудженням
Державної премії України в галузі науки і техніки 2001 року.

Бажаю нових творчих успіхів у Вашій благородній праці.

З повагою
Голова Комітету
академік

Б.С.ПАТОН

Під керівництвом В. Сливки у 2000 році університет здобув статус національного. Його особистий високий суспільний авторитет підтверджується і тим, що він чотири рази поспіль обирався депутатом Закарпатської обласної ради, у 1990-2004 роках очолював постійну комісію з питань розвитку освіти, був одним з двох закарпатців, які входили до складу Державної думи – дорадчому органі при Президенті Л.Кравчуку у 1992 році.

Доля розпорядилася так, що В. Сливці довелося очолювати університет у складні часи глобальних геополітичних змін з усіма складнощами цього періоду, коли фінансування освіти і науки катастрофічно скорочувалося, потребували докорінних змін як сам навчальний процес, так і зміст багатьох дисциплін, запроваджувалася підготовка фахівців нових, затребуваних часом спеціальностей. З цим українським непростим завданням він успішно справився. В одному з інтерв'ю фундатор і багаторічний декан економічного факультету УжНУ, доктор історичних наук, професор Іван Мешко дав таку оцінку діяльності В. Сливки на посаді ректора: «Найбільша його заслуга перед УжНУ полягає в тому, що йому вдалося у найважчі часи зміни суспільних формацій у нашої

країні утримати виш, не дати йому «розповзтися», зберегти кадровий потенціал. Він тонко відчував і прогнозував суспільні зміни, тому на цей час припадає і створення низки нових факультетів та кафедр, відкриття нових спеціальностей. За його ректорства досягнуто вагомих результатів наукових досліджень у галузі фізики, а сам В. Сливка став лауреатом Державної премії».

БІОГРАФІЧНА ДОВІДКА
(станом на 21.02.2004р.)

Сливка Володимир Юліїович
(прізвище, ім'я, по батькові)

Працює ректором Закарпатського національного університету з 20 квітня 1988 року
(посада, підрозділ, орган, в якому працює, з якого часу)

Громадянство, з якого року громадянин України

Число, місяць і рік народження 21 квітня 1943 року

Місце народження Україна, Закарпатська область, Воловецький район, село Котельничів
(державна, область, місто, район, село)

Освіта вища, фізико-математична, Закарпатський державний університет фізико-математичного факультету, Тестував в 1960 році
(освітньо-кваліфікаційний рівень, повне найменування навчального закладу, дата вступу, дата закінчення, спеціальність та кваліфікація, № диплома, дата видачі)
С № 581445 виданий 28 серпня 1965р.

Підвищення кваліфікації Української інstitute підвищення кваліфікації
(найменування навчального закладу, період (день, місяць рік, тематика підвищення кваліфікації, № диплома, дата видачі, посвідчення)
2000р.

Науковий ступінь, вчене звання доктор фізико-математичних наук / диплом ФАН № 01921 від 15.05.1983р. / професор
(рік, № диплома, дата видачі)

Володіння мовами українською і російською - вільно, німецькою, англійською - з словників
(якими, якою мірою)

Нагороди, почесні звання Нахрат Державної премії України - 1989р.
(які, підстава, дата)
Заслужений діяч науки і техніки України - 1999р., Почесна відзнака Президента України - 1998р., орден "За заслуги" II ст. 1998р.

Загальний стаж роботи 36 років

Стаж на даній посаді 13 років

Депутат ради Закарпатська обласна рада народних депутатів
(найменування ради, ким обрано, рік обрання, вибуття)

Стягнення не має
(які, причина, ким і за що накладені, підстава, дата скасування, підстава)

Дослідницька та адміністративна діяльність Володимира Юліїовича Сливки заслужено відмічені «Почесною відзнакою Президента України» (1995 р.), орденом «За заслуги» II ступеня (1998р.). Він тривалий час був членом Ради Західного наукового центру АН України, редакційних колегій провідних наукових видань.

Сповнений сил, енергії та творчих задумів як у сфері розвитку вишу, так і наукових досліджень, він раптово покинув цей світ: 24 травня 2004 року Володимир Юліїович Сливка трагічно, за й досі не до кінця з'ясованих обставин, пішов у Засвіти. Пішов у розпалі реалізації притаманного йому кредо – працювати і перемагати.

Окрім модернізованого університету та створеної ним потужної наукової школи, Володимир Сливка полишив по собі вдячну пам'ять тисяч краян – найперше своїх колег та вихованців, які продовжили його справу. Сьогодні вони діляться своїми споминами про те, яким він був у житті, як вплинув на формування їхніх професійних і людських якостей.

Володимир Смоланка – ректор УжНУ, доктор медичних наук, професор, заслужений лікар України:

– Про молодого перспективного та прогресивного доцента Володимира Сливку я вперше почув від свого батька у 1977 році, коли був студентом першого курсу медичного факультету. Його дружина Наталія була нашою однокурсницею, але познайомилися ми з Володимиром Юлійовичем лише у 1989 році після завершення мого навчання в аспірантурі у Київському НДІ нейрохірургії та повернення на малу батьківщину – в Ужгород та alma mater – Ужгородський державний університет. Пам'ятаю, що був приємно вражений ректором – симпатичним, спортивного вигляду молодим науковцем. Подальше спілкування переконало мене у широкому наборі позитивних якостей нашого керівника: потужному інтелекті, широкій ерудиції, стратегічному мисленні, і в той же час – виваженості, справедливості, людяності та скромності. Особливим було його вміння створити навколо себе доброзичливу атмосферу, що сприяло невимушеному спілкуванню з будь-яким співробітником та обговоренню різноманітних питань.

Здавалося, Володимир Юлійовичу все давалося легко і просто. Звичайно, це уявлення було помилковим, адже період кінця 90-х та початку 2000-х років політично та економічно був надзвичайно складним і вимагав швидких рішень. Але ректор ніколи не перекладав тягар проблем на інших, успішно вирішував питання фінансового забезпечення та розвитку рідного університету, утримавши виш на дистанції від нерідко агресивних політичних впливів. Під його керівництвом виш успішно розвивався: відкривалися нові факультети, освітні програми, науково-дослідні інститути та лабораторії. Будучи відомим вченим, завжди підтримував своїх колег. Відчув це й я під час написання докторської дисертації – отримав повне сприяння, аж до надання творчої відпустки для завершення роботи. Його довіра молодшим колегам, здавалося, не мала меж. Навіть проведення операції по видаленню кили міжхребцевого диску без вагань довірив мені, ще молодому на той час нейрохірургу. А уже через два тижні був на роботі, активно вирішував питання, які поставали перед університетом.

Вражали доброзичливість та демократизм Володимира Сливки. Нерідко його можна було застати на тому чи іншому факультеті, навіть на перекурі, під час невимушеної бесіди з співробітниками, адже він ніколи не будував штучних бар'єрів між собою та оточуючими. Завжди уважний до колег, кожного відвідувача свого кабінету з повагою проводив після завершення розмови до дверей. Жодного разу не чув, щоб наш ректор підвищував голос.

На окрему згадку заслуговує почуття гумору Володимира Юлійовича. Його гумор був тонкий, «англійський», дуже влучний і своєчасний. Навіть якщо іноді й з елементами сарказму, то все одно не злий. Це також було одним з відображень його багатогранної натури.

Минуло майже 19 років як не стало одного з найкращих ректорів в історії нашого університету, але Володимир Юлійович Сливка залишається взірцем керівника, науковця, особистості. Таких людей не забувають.

Олександр Сливка – перший проректор УжНУ, доктор фізико-математичних наук, професор, заслужений працівник освіти України:

– Після зимової сесії третього курсу навчання на фізичному факультеті (це був 1979/1980 навчальний рік) проходила спеціалізація студентів по кафедрах. Я спеціалізувався на кафедрі фізики напівпровідників, а першим науковим керівником моєї курсової роботи був доцент Юрій Васильович Попик. Саме тоді я дізнався, що серед викладачів кафедри є доцент Володимир Юлійович Сливка, і мені захотілося познайомитися зі своїм однофамільцем. Однак бажана зустріч сталася лише через рік. Володимир Юлійович зайшов у наукову лабораторію фізики високих тисків, у якій я виконував дипломну роботу (керівник доц. О.І. Герзанич), і запитав: студент Олександр Сливка є? Я підвівся, підійшов до нього, а він поцікавився, чи я палю цигарки. Я розгублено відповів, що так. Він запропонував піти разом у скверик покурити. Ці спільні перекури тривали у нас упродовж багатьох років – і коли він став проректором з наукової роботи, і навіть тоді, коли став ректором університету. Звісно, у роки ректорства наші спільні перекури відбувалися дедалі рідше, але не припинялися, і кожного разу я отримував від нього дуже цінні поради.

Можу згадати багато моментів, коли мудрі настанови Володимира Юлійовича зіграли для мене важливу роль. Це – вступ в аспірантуру, вибір об'єктів наукових досліджень, захист кандидатської дисертації, вступ у докторантуру, захист докторської дисертації і т.д. Вважаю, що спілкування з ним зробило мене тим, ким я є сьогодні і як науковець, і як педагог. Серед моїх вчителів Володимир Юлійович був однією з тих знакових особистостей, у яких я вчився, як саме треба робити науку, як ставитися до студентів і як їх вчити, бо в моєму житті були і такі “наставники”, у яких я вчився, як не треба робити. Пригадую, одного разу він мовив: «Ти знаєш, багато хто вважає, що ти мій племінник, а я від цього і не відмовляюся, нехай так думають». У цих словах він висловив ставлення до мене. За це я йому безмежно вдячний. Тому так важко і з великим сумом я сприйняв трагічну звістку про його смерть у травні 2004 року. Це була для мене справді болісна втрата.

Часто згадую ще один дуже цікавий епізод. У квітні 2008 року, коли я вже працював проректором університету з навчальної роботи, на початку засідання Вченої ради ректор Микола Вегеш оголосив, що в квітні виповнилося б 65 років від дня народження Володимира Юлійовича Сливки, і запропонував хвилиною мовчання вшанувати його пам'ять. Усі члени Вченої ради піднялися з місць, і в цю мить під стелею великої зали незрозуміло звідки (вікон в актовій залі немає!) з'явився білий голуб і почав кружляти над нашими головами. Усі з подивом спостерігали за сніжно-білим голубом упродовж хвилини мовчання. Як після цього не повірити у містику?! Тому тепер, побачивши білого голуба, я щоразу згадую Володимира Юлійовича Сливку – воістину Людину з великої літери, прекрасного організатора вищої школи, високоморальну особистість, глибокого психолога і тонкого стратега. Вічна йому пам'ять!

Людвіг Шимон – доктор фізико-математичних наук, професор, декан фізичного факультету (1988-2004):

– Доля звела мене з цією неординарною особистістю відразу після закінчення ним Виноградівського політехнічного технікуму. На прохання його тітки – дружини відомого педагога і художника Закарпаття Василя Васильовича Бурча – я погодився перевірити Володині знання з фізики перед вступними випробуваннями на фізичний факультет УжДУ. Хоч репетиторство в ті часи суворо заборонялося, я не міг відмовити колишньому директору школи та моєму класному керівнику Олені Іванівні Сливці (дівоче прізвище) в Іршавській середній школі. Ми провели одне заняття, оскільки більше не було потреби – Володя прекрасно володів матеріалом з фізики. У зв'язку з цим я вважав за потрібне звернути увагу тільки на кілька вузлових питань. Серед таких я розтлумачив йому природу і властивості рентгенівських променів. Сталося так, що саме так і було сформульовано одне з питань екзаменаційного білета, який дістався В.Ю. Сливці на усному екзамені. Згодом доцент Є.Л. Жукова розповідала, що її як екзаменатора з-поміж абітурієнтів вразив своїми знаннями білявий хлопчик з Виноградова, який розповів про рентгенівські промені на рівні знань третьокурсника.

Володимира Сливку ми з дружиною запам'ятали високим худорлявим юнаком з розумним поглядом. До того ще у світлій сорочці він виглядав дуже симпатичним. Так і сталося, як я промовив: «З цього хлопця може вийти велика людина». Така думка була небезпідставною. Час, багатолітня успішна наукова, педагогічна, управлінська та громадська діяльність В.Сливки повністю підтвердили наші перші враження від цієї Богом обдарованої і чудово вихованої батьками людини, яка є гордістю нашого краю.

Ще за життя В.Сливки про нього було написано багато нарисів, проведено ще більше інтерв'ю. Але він заслужив і на те, щоб дедалі повніше розкрити обрії тієї глибокої борозни, яку він залишив після себе. Історія вимагає цього.

Василь Маринець – перший проректор УжНУ (1999-2004):

– Володимира Юлійовича я знав ще з студентських років, оскільки навчались ми на одному факультеті, хоча на різних курсах та відділеннях. Слід наголосити, що він досить молодим став доктором фізико-математичних наук (1982 рік), а у 1986 році зайняв посаду проректора з наукової роботи.

У 1999 році Володимир Юлійович запропонував мені вакантну посаду проректора з навчальної роботи (по суті першого проректора) УжДУ (на той час я займав посаду декана математичного факультету), і після двох днів роздумів я погодився. Саме з цього моменту я наведу деякі спогади про ректора В.Сливку.

Володимир Юлійович мав м'який, толерантний характер, але разом з тим як керівник був принциповим і вимогливим як до себе, так і до всіх працівників, що стосувалося виконання службових обов'язків. Його стиль роботи мені нагадував стиль його вчителя, ректора, професора Дмитра Венедиктовича Чепура, одного з кращих ректорів вищих навчальних закладів того часу, при якому університет досить швидко зростав як науковий центр Західної України та навчальний заклад з підготовки висококваліфікованих кадрів з вищою освітою.

Усі службові питання Володимир Юлійович вирішував оперативно, у його приймальній ніколи не скупчувався народ. Він цінував людей не за їх особисту відданість чи вміння догодити, а винятково за професійні якості. Хоча про нього говорили, що він “добряк”, проте там, де це могло зашкодити справі, він проявляв принциповість і непоступливість.

На період його ректорства у 2000-2004 роках припали дві важливі події у житті університету: 19 жовтня 2000 року Указом Президента України Л.Кучми УжДУ надано статус національного і змінено назву на УжНУ; у 2003 році на підставі висновків комісії МОН, яку очолював ректор Львівського національного університету ім. І. Франка І.Вакарчук, УжНУ був акредитований за найвищим, четвертим рівнем. У той час статусом національного володіли далеко не всі виші, а тому його одержання означало значні успіхи колективу університету в науковій сфері та підготовці висококваліфікованих кадрів для держави. У цьому була значна заслуга ректора університету Володимира Юлійовича Сливки.

Юрій Попик – доктор фізико-математичних наук, професор, декан фізичного факультету (1971-1974):

– З Володимиром Сливкою я познайомився в 1964 році, через рік після того, як кафедра загальної фізики стала кафедрою фізики напівпровідників. На той час фахівцями з фізики напівпровідників вважалися лише два викладачі – завідувач кафедри Дмитро Венедиктович Чепур, випускник КДУ, кандидат фіз.-мат. наук, та Микола Іванович Довгошей, випускник радіофізичного факультету КДУ. Оскільки я ще студентом спеціалізувався на кафедрі теоретичної фізики, зав. кафедри Д.Чепур за

семестр до закінчення навчання в аспірантурі відкликав мене з наукового стажування у МДУ ім. М.Ломоносова і доручив викладати спецкурс «Фізика твердого тіла». Це один з найважливіших спецкурсів, який містить 110 лекційних і 50 практичних годин. Під час викладання цього спецкурсу я і познайомився зі студентом Володимиром Сливкою. Своєю працьовитістю, талантом, здібностями і наполегливістю він здобув репутацію найкращого студента серед тих, котрі спеціалізувалися на кафедрі. Як наслідок – кафедра рекомендувала його для вступу до аспірантури.

Аспірантура при кафедрі фізики напівпровідників була відкрита у 1960 році. Першим аспірантом став І.Ф. Копинець, потім – я і І.Д. Туряниця. У 1960 році вся наука на кафедрі була зосереджена в одній кімнаті – кабінеті завідувача кафедри. Але це не завадило за п'ять років – з 1965 по 1970 – захистити дев'ять кандидатських дисертацій (М.І. Довгошей, І.Ф. Копинець, Ю.В. Попик, І.Д. Туряниця, В.М. Бенца, Д.Г. Семак, О.І. Герзанич, Й.Й. Грошик, А.М. Фантич). Крім цього, потенціал кафедри суттєво посилили талановиті науковці Д.М. Берча та О.М. Борець, які перейшли на кафедру з Чернівецького держуніверситету. У цей період кафедрою було укладено ряд госпдоговорів, окремі з яких на суму 500000 крб. Це дало можливість суттєво поліпшити її матеріально-технічну базу, закупити новітнє на той час наукове обладнання.

Саме у час розквіту науки на кафедрі, коли вже були сформовані наукові напрями досліджень та створені наукові групи, до аспірантури вступив Володимир Сливка. Його науковий керівник Дмитро Чепур прикріпив молодого науковця до групи О.Борця. Завдяки сприятливій, творчій обстановці на кафедрі та особистим якостям Володимира Юлійовича, його високому інтелекту, відмінній фаховій підготовці, працьовитості і наполегливості він за три роки аспірантури повністю завершив експериментальну частину кандидатської дисертації.

У 1972 році на кафедрі було відкрито Проблемну науково-дослідну лабораторію синтезу і наукових досліджень напівпровідників складної сполуки. Її очолив Володимир Юлійович. Як завідувач лабораторії свої наукові інтереси він зосередив на дослідженні оптичних властивостей напівпровідників. До складу колективу лабораторії входили О.Борець, Д.Ковач та аспірант Ю.Височанський. ТанDEM Сливка-Височанський виявився дуже плідним у науковому аспекті. Як результат – В.Сливка у 39 років став доктором фізико-математичних наук та лауреатом Державної премії в галузі науки і техніки.

Після смерті Д.Чепура (1983) з ініціативи старшого покоління викладачів за високу наукову кваліфікацію і хороші організаторські здібності новим завідувачем кафедри одногосно було обрано В.Сливку. Час показав, що цей вибір був правильним.

Результатам плідної роботи В.Сливки як ректора вузу присвячено багато публікацій, тому акцентувати увагу на його ректорстві не буду. Скажу лише, що організаторські здібності, вміння знаходити компромісні рішення, інтелігентність, вміння спокійно вислухати і почути відвідувача, широка ерудиція, глибока порядність і, насамкінець, високий авторитет В.Сливки як серед працівників університету, так і серед громадськості Закарпаття, дозволили не тільки вберегти УжДУ від занепаду, але й розвинути його.

На превеликий жаль, 24 травня 2004 року Володимир Юлійович загинув. Через рік, у день його смерті, я, доцент В.Галас та начальник радіологічної служби університету В.Угрин започаткували спортивні змагання з волейболу на його честь. Оскільки у рідному селі В.Сливки Котельниці не було відповідної спортивної зали, змагання проводилися у сусідній Біласовиці. У змаганнях, які проводилися до 2014 року, брало участь з десяток команд з Біласовиці, Нижніх Воріт, Сваляви, Мукачева, Хуста, Ужгорода. На жаль, за цей час ініціатори змагань постаріли і вже не в змозі брати у них участь, а молодші викладачі не виявили бажання продовжити цю справу. Команда УжНУ більше на цих змаганнях не виступає. Зараз в університеті створено хорошу студентську волейбольну команду, і було б символічно відновити турнір пам'яті Володимира Юлійовича в Ужгороді, у спорткомплексі УжНУ «Буревісник».

Іван Мандрик – доктор історичних наук, професор кафедри модерної історії України та зарубіжних країн:

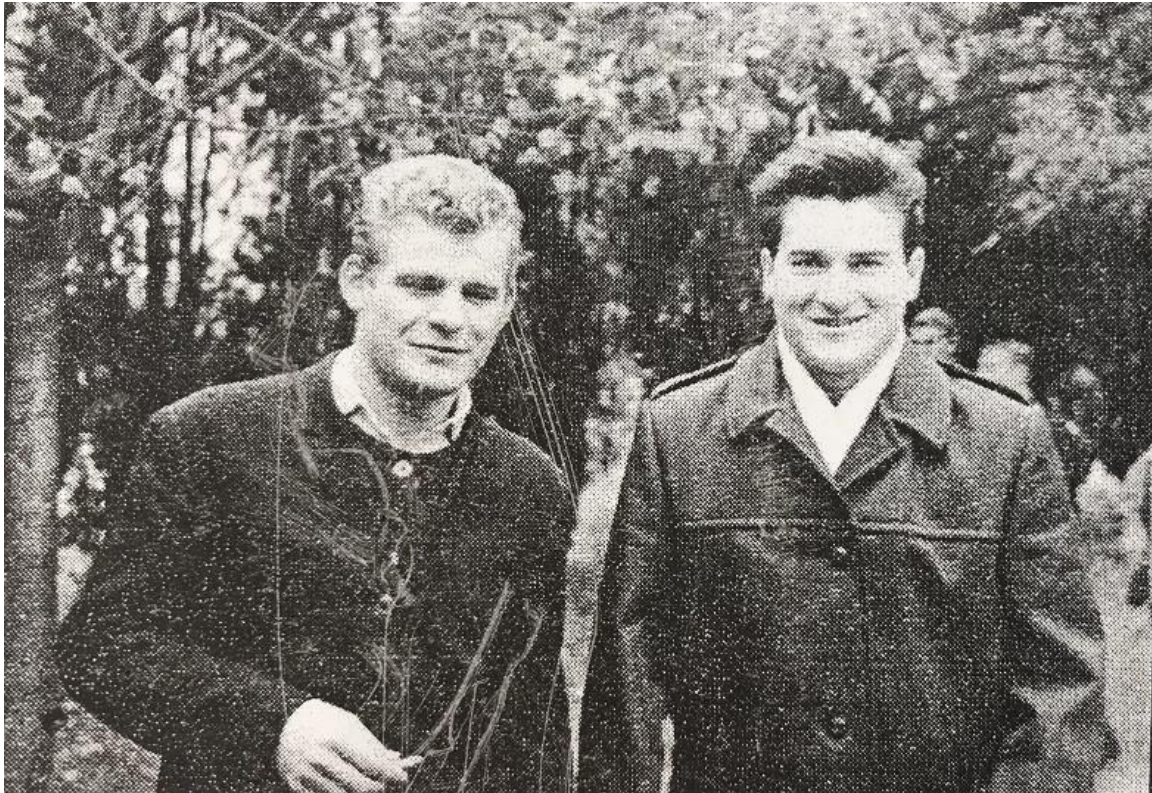
– Доля звела нас з Володимиром Сливкою восени 1967 року, коли мене, аспіранта історичного факультету, поселили у 42-у кімнату гуртожитку №2, де на другому поверсі жили аспіранти та викладачі. Третім у кімнаті проживав викладач кафедри ядерної фізики Володимир Пилипченко. Вони прийняли мене доброзичливо, і наш тріумфірат протримався майже п'ять років, поки нас не накрила «хвиля» одружень. Першим з нашої кімнати саме з цієї причини виселився у квітні 1972 року В.Сливка, у квітні наступного року В.Пилипченко, нарешті, у квітні 1974 року – й автор цих рядків.

У повсякденному житті Володимир був скромним, невибагливим, але стильним та акуратним. На відміну від нас не захоплювався футболом, навіть не дивився його по телевізору, рідко коли йшов відпочивати на набережну Ужа чи у Невицьке. Натомість любив читати книги – детективи і класику. За роки спільного проживання ми жодного разу не посварилися, навіть не надто сперечалися. Можливо тому, що Володя не намагався вникати в чужі справи, ніколи не ділився особистими почуттями і справляв враження дещо потайної людини. Він не був громадським активістом і в ті роки навряд чи хтось вбачав у ньому майбутнього ректора.

Дружні зв'язки ми підтримували й після одруження, оскільки з родинами проживали в одному будинку, працювали в університеті: він – на посаді ректора, я – декана історичного факультету. Визначальними рисами його характеру з молодих років були працьовитість і відданість науці – щодня з ранку до вечора проводив у науковій лабораторії чи навчальній аудиторії. Він не сторонився веселого гуртожитського товариства, однак, на відміну від багатьох з нас, у компанії довго не затримувався. Пригадую випадок: на власний день народження він «виставив» гостину, якийсь час посидів з нами, а опісля відправився у свою лабораторію.

Він був людиною неконфліктною, толерантною, чуйною, радів чужим успіхам, чим міг, намагався допомогти. Усе це допомогло йому успішно керувати університетом у бурхливі переломні роки перебудови та становлення української державності. А період був важким в усіх вимірах. Старші колеги пам'ятають, як в усіх вишах на місяці затримувалася виплата заробітної плати, а в УжНУ затримка становила лише кілька днів. Ректор днями перебував у Києві, докладав зусиль, щоб університет працював у звичному ритмі. У тому, що наш колектив вистояв у ті буремні роки, наростив кадровий

потенціал, величезна його особиста заслуга – людини принципової, але водночас і гнучкої.

У всьому відчувалася його інтелігентність, вихованість та дисципліна. Коріння цього слід шукати у сім'ї. Батьки – сільські вчителі початкових класів у верховинському селі Котельниця, зуміли прищепити йому найкращі людські якості, показуючи особистий приклад, де не процвітало марнотратство, пиha чи зарозумілість. Натомість цінувалася людська гідність, праця та знання. Сім'я була велика – шестеро дітей: чотири брати та дві молодші сестри – Любов і Надія. Можна лише уявити, як важко було батькам піднімати усіх на вельми скромну учительську заробітну плату, зате усі здобули вищу освіту, посіли гідне місце у житті.

Тягар допомоги молодшим частково ліг і на плечі Володимира. Його брат Іван навчався на заочному відділенні математичного факультету, єдиний, хто працював та проживав з батьками. Люба навчалася на медичному, а Надія на хімічному факультетах. Дівчата навідували брата, допомагали випрати сорочки, приносили тістечка, варили чай, інколи прибирали в кімнаті. У свою чергу, Володя займався з ними математикою та фізикою, регулярно цікавився життєвими справами, на правах старшого брата виконував роль опікуна. Під час екзаменаційних сесій та заїздів його брат Іван не раз ночував у нашій кімнаті на одному ліжкові з Володею. На другому поверсі нашого гуртожитку проживала студентка англійського відділення факультету іноземних мов Ірина Кирчів, з якою Іван Сливка невдовзі одружився. На весілля брата на Львівщину поїхав і Володя, а коли повернувся з гостинцями, ми поцікавилися, як воно пройшло. Він чесно зізнався, що недоїхав, бо ... залишився читати книги у Котельниці. У цьому був увесь Володимир.

Молодята виростили двох синів, які стали лікарями, а їхня донька Мирослава Сливка працює доцентом кафедри англійської філології нашого університету.

Володимир підтримував тісні контакти зі старшим братом, відомим педагогом і громадським діячем Ужгорода Борисом, двоюрідним братом Олександром Бурчем, родичем Іваном Сливкою, однокурсниками та колегами, але уникав широкого товаришування з великим загалом. Звісно, з роками багато чого й призабулося. З відстані прожитих десятиліть найперше виринають лише приємні спомини про колегу, який залишив по собі багато добрих справ.

Олександр Кокенєші – доктор фізико-математичних наук, професор кафедри експериментальної фізики Університету м. Дебрецен, Doctor Honoris Causa УжНУ:

– Час минає, плине, як весняні бурхливі потоки. Оглядаючись назад, особливо відчуваю вагу часу як сукупності фактів, що були добрими й вагомими, а інколи не зовсім зрозумілими, як і те, як Володимир Сливка раптово відійшов у вічність, як зірка у Всесвіт...

У ті незабутні 60-90-і роки минулого століття ми з ним найперше були ФІЗИКАМИ, коли це слово звучало гордо, а робота у цій сфері цінувалася якнайвище. Я слідував за ним з певним «зсувом фази» у науковій та організаційній роботі: аспірант – кандидат наук – заввідділу-завідувач Проблемної наукової лабораторії – доктор наук – завідувач кафедри. Траєкторія його розвитку далі вела у проректори і ректори, організацію роботи УжНУ як одного з провідних університетів країни. І я, будучи в епіцентрі навчальної та наукової роботи фізичного факультету, мав можливість радитися з ним з широкого кола питань.

Сьогодні на пам'ять приходять наші короткі і тривалі неквапливі бесіди у сонячному ректорському кабінеті, коли ми обговорювали питання наукових досліджень та їхніх результатів, розвитку міжнародної співпраці, якою він цікавився, але особливого захоплення щодо участі у ній не виявляв. Наш університет не скористався пропозицією Університету штату Орегон про співпрацю, відтак була створена організація Sister City, яка допомогла УжНУ комп'ютерами. Натомість він активно підтримав мою ідею започаткування наукових зв'язків з вишами Угорщини: Технічний університет Будапешта та Університет м. Дебрецен стали нашими добрими партнерами в науковій та освітній сферах для кількох поколінь фізиків, серед яких я з особливою теплотою згадую професора Ігоря Студеняка та його учнів.

Дуже шкода, що нині, теж уже в немолоді роки, можу тільки віртуально покласти букет квітів до пам'ятника на могилі Володимира Сливки на Кальварії...

Михайло Валах – член-кореспондент НАН України:

– Наші найбільш активні дружні контакти з Володимиром Юлійовичем Сливкою припали на 80-ті роки минулого століття, коли ми обидва активно працювали над докторськими дисертаціями. Ми дружили сім'ями, а під час наших з дружиною Ларисою досить частих поїздок до Ужгорода нерідко зупинялися вдома у Володі й Наталі. З цим періодом у мене пов'язані дуже приємні спогади про наші дружні відносини.

У травні-червні 1986 року через Чорнобильську трагедію ми з дружиною і донькою Оленою, як і немало киян, перебували під Ужгородом у таборі УЖДУ «Скалка». Це був рік дуже сильної повені на Ужі. Однієї ночі вода за кілька годин піднялася вище мосту

через Уж до «Скалки», що зробило неможливим підвезення продуктів до табору. Про це стало відомо в університеті. Вже наступного дня Володя з дружиною, якимось переправившись через ріку у «Скалку», привезли таку кількість домашньої їжі, що її вистачило для застілля на всю компанію нашого будиночка, в якому ми жили з друзями – сім'ями Володимира Сергійовича Лисенка (нині – член-кор. НАНУ) і Миколи Яковича Співака (в минулому – випускника УжДУ, тепер – академіка НАНУ). А наступного дня нас годував печеною на вогні картоплею з салом Дмитро Блецкан. Щиру дружню підтримку родини Володимира Сливки ми пам'ятаємо донині.

Микола Вегеш – доктор історичних наук, професор, декан історичного факультету (2004-2005), ректор УжНУ (2005-2012):

– Пригадую останні наукові конференції на історичному факультеті, які присвячувалися ювілеям Карпатської України. Володимир Юлійович виступив з привітанням до учасників конференції, присвяченої 60-річчю проголошення Карпато-Української держави. Ми з доцентом Іваном Сеньком «накидали» йому тези виступу, просидівши за цим заняттям до ранку. Нам здавалося, що ми зуміли коротко виділити найголовніше. Ректор вийшов з нашими тезами за трибуну, уважно подивився на присутніх і з властивою йому посмішкою сказав: «Тут мої історики підготували глобальний виступ про Карпатську Україну, але я скажу кілька слів...». Будучи глибоким аналітиком, він зумів кількома штрихами показати місце і роль Карпатської України в житті наших країв наприкінці 30-х років. 15 березня 2004 року він також особисто привітав учасників організованої нами науково-практичної конференції до 65-ї річниці Карпатської України. Як згодом з'ясувалося, це була остання конференція, в якій взяв участь Володимир Юлійович.

Ректор добре знав, що я перебуваю в опозиції до діючої влади, входячи до «Нашої України». Саме від цього блоку я висувався кандидатом до обласної ради. Незважаючи на це, Володимир Юлійович запропонував саме мені бути його довіреною особою під час виборів до Верховної Ради України. Правду кажучи, я опинився в досить пікантній ситуації: з одного боку - «Наша Україна» мала свого кандидата, якого я повинен був підтримувати, а з другого боку - я не міг відмовити Володимирі Юлійовичу. Після певних вагань я чесно і щиро заявив Ректору: «Для мене це велика честь». І я жодного разу не пошкодував за свій вчинок. Колеги з «Нашої України» мене теж зрозуміли.

Тоді, у далекому 1990-му, Ректор вперше висловив свою позицію щодо мене, не будучи особисто знайомим зі мною, давши тим самим мені путівку в наукове життя. З того часу я пройшов шлях від асистента кафедри історії України до професора, завідувача кафедри і декана історичного факультету. Усі успіхи, яких я досяг в УжНУ, збіглися з ректорством однієї людини – Володимира Юлійовича Сливки.

У 2000–2004 роках, коли мене обрали завідувачем кафедри політології, а згодом деканом історичного факультету, ми стали спілкуватися частіше. На цей час припали дві важливі акредитації очолюваної мною спеціальності «Політологія». Володимир Юлійович просив після кожної поїздки до Києва інформувати його про стан справ. 23 травня 2004 року голова експертної комісії Міністерства освіти і науки України Ф. Кирилюк підписав позитивні висновки акредитаційної експертизи спеціальності «Політологія» з якими я хотів познайомити Володимира Юлійовича, але наступного дня Ректора не стало... Кілька днів ми перебували в шоковому стані, не спроможні збагнути, що трапилось. Та час все розставляє на свої місця. Хоча наш університет

цілком самодостатній колектив, добре укомплектований високопрофесійними кадрами, однак рівноцінної заміни Володимиру Юлійовичу немає.

Я доволі пізно з'явився на науковому небосхилі Закарпаття. Не хочу виглядати дисидентом, однак аспірантура для мене тривалий час була закрыта – лише в 1990 році наважився подати документи. Співбесіду, а згодом іспит з історії СРСР, складав з двома колегами, які на той час вже були членами КПРС. Я ж був членом першої офіційно зареєстрованої партії в Україні – Української республіканської партії, утвореної на базі легендарної Української Гельсінської Спілки. Очолював її багаторічний в'язень комуністичних таборів Левко Лук'яненко. Якщо для моїх колег співбесіда пройшла з блискавичною швидкістю, то мені довелося упродовж сорока хвилин відповідати на десятки найдошкульніших питань. Врешті-решт один поважний професор підбив підсумок розмови: «Нам націоналісти не потрібні». Лише згодом з'ясувалося, що мене захистив мій земляк, декан факультету романо-германської філології Степан Бобинець, а ректор Володимир Юлійович Сливка резюмував: «Нехай хлопець вчиться».

Володимир Лазур – декан фізичного факультету, доктор фізико-математичних наук, професор:

– Виняткова обдарованість, науковий авторитет, відданість науці і величезна працездатність, своєрідність і яскравість особистості були причиною великої популярності В.Сливки серед передової української інтелігенції на зламі тисячоліть та відіграли істотну роль у формуванні й вихованні наукового світогляду кількох поколінь науковців і педагогів УжНУ.

Як керівник Володимир Юлійович був відповідальною і при цьому абсолютно неконфліктною людиною. Всі, кому він допомагав у вирішенні різних питань, згадують його винятково добрими словами. Свої талант, енергію, знання і організаторський хист спрямував на розвиток регіональної освіти і науки, виховання студентської молоді, відкриття нових спеціальностей і факультетів, зміцнення матеріально-технічної бази університету. Займаючи посаду ректора, він багато уваги приділяв розвитку наукових досліджень на фізичному факультеті. Навіть побіжний огляд наукових праць Володимира Юлійовича упродовж 90-х років свідчить як про широту його наукових інтересів, так і про інтенсивність діяльності. Характерною особливістю його творчості було те, що до кожної справи, за яку він брався, ставився серйозно та з повною віддачею. У професійній діяльності його вирізняло шанобливе ставлення до колег, студентів і взагалі до всіх, хто мав можливість спілкуватися з ним. Його настанови, поради та просто добре слово колеги та випускники згадують і досі.

Цими днями першому і поки що єдиному на Закарпатті вищому навчальному закладу виповнилося 46 років. Дата, звісно, не кругла і все ж — нагода, щоб озирнутися на прожиті роки, замислитися над сьогоденням вузу, помріяти про його майбутнє. Отже, слово з цього приводу всім — від ректора до студента.

В.Ю. Сливка залишив по собі добру пам'ять як успішний керівник, талановитий педагог, видатний вчений та громадський діяч. Усі, хто знав Володимира Юлійовича, пам'ятають його як людину високої культури, чесну і принципову, справжнього інтелігента, який багато зробив для блага нашої держави та Ужгородського національного університету.

Юліан Височанський – завідувач кафедри напівпровідників, академік НАН України, лауреат Державної премії України у галузі науки і техніки, заслужений діяч науки і техніки України:

– Про Володимира Юлійовича Сливку можу навести дуже багато приємних споминів, адже ми тісно співпрацювали з ним упродовж тривалого часу. Він заряджав колег, аспірантів, студентів зацікавленістю наукового пошуку, орієнтацією на оригінальні рішення й отримання яскравих та значимих наукових результатів. Його наукові досягнення двічі удостоєні Державної премії України у галузі науки і техніки, що є неперевершеним в історії нашого університету. Вміло використовуючи співпрацю з провідними науковими центрами держави, Володимир Юлійович всіляко сприяв динамічному зростанню Ужгородської школи з фізики і хімії напівпровідникового матеріалознавства. Його приязне спілкування зі студентами сприяло залученню молоді до наукового пошуку. Далекоглядна стратегія, виважена дискусія забезпечували розвиток Ужгородського національного університету в період складних соціально-економічних перетворень. Сучасники, колеги і студенти кафедри фізики напівпровідників і сьогодні з особливою пошаною згадують про нього.

Іван Чопей – доктор медичних наук, заслужений професор УжНУ, заслужений лікар України, декан факультету післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки:

– Про видатну особистість, керівника від Бога, професора Володимира Юлійовича Сливку згадувати та писати нелегко. Відомий вчений та організатор, якого знали науковці, викладачі та ректори не лише нашої країни, а і за її межами.

У народі кажуть, що талановита людина у всьому талановита. Це істина наче про Володимира Юлійовича. Мені пощастило ще з студентських років знати його, коли ми, студенти-медики (електронники), проходили практичні заняття з фізики. Пригадую кілька випадків, які запам'яталися на все життя. У 1988 році для роботи над докторською дисертацією я отримав висновки про виконання двох третин дисертації, що давало можливість отримати відпустку для завершення наукової роботи, але на кафедрі не було кому виконувати педагогічне навантаження. Коли про це дізнався проректор з наукової роботи В.Сливка, питання було вирішено негайно.

У 1999 році я вже вісім років очолював кафедру інтернатури на медичному факультеті, і в цей час готувалися вибори декана. На збори трудового колективу в аудиторію зайшов ректор і сказав, що на посаду декана факультету претендують кілька викладачів, і в першу чергу назвав моє прізвище. Але особисто він бачить мене деканом іншого факультету – післядипломної освіти, якого ще в природі не існувало, але який був організований за його ініціативою і згодом зайняв достойне місце серед інших факультетів університету.

Його унікальній здатності прогнозувати дотепер можна захоплюватися. Він жив життям класичного університету, знав його до дрібниць і знаходив оптимальні рішення в будь-яких складних ситуаціях. В.Сливка був глибоким знавцем мистецтва, історії, цікавим співбесідником з будь-якого питання. Зустрічі, прогулянки, бесіди з цією людиною були не тільки приємними, але й корисними, справжньою школою життя.

Неперевершений керівник, він був і незрівняним енциклопедистом з надзвичайно широким світоглядом. Багато з нас вдячні долі, що подарувала можливість знати цю Велику Людину, яка формувала нас як керівників, впливала на наше світобачення...

Василь Мікловда – доктор економічних наук, професор, член-кор. НАН України, завідувач кафедри економіки і підприємництва УжНУ:

– Я працював деканом економічного факультету з квітня 1989 року до останніх днів життя В.Сливки, понад 15 років під його безпосереднім керівництвом. За цей період на економічному факультеті було відкрито чотири спеціальності з денною формою навчання: фінанси і кредит, облік і аудит, економіка підприємства, правознавство, а також аспірантуру на кожній кафедрі факультету, спеціалізовану вчену раду із захисту кандидатських дисертацій за двома спеціальностями та багато іншого.

Професор В.Сливка зробив багато для розвитку і зміцнення матеріально-технічної бази університету і кожного факультету. Коли після невдалого путчу в Москві було заборонено компартію України і розпочався розподіл її майна, ректор доклав багато зусиль для того, щоб університету було передано колишній Будинок політосвіти, де зараз знаходиться ректорат. Я знаю деталі цього процесу тому, що був тоді членом облвиконкому, котрий займався розподілом партійного майна.

На економічному факультеті на той час існувало відділення правознавства. Враховуючи вимоги часу, ректор запропонував перейменувати економічний факультет на економіко-юридичний. Я ж вважав, що доцільніше не перейменовувати економічний факультет, а створити окремий юридичний факультет. З моєю пропозицією ректор погодився. Це говорить про те, що його рішення завжди були обдуманими і виваженими.

Валентина Барчан – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української літератури, заслужений працівник освіти України, декан філологічного факультету (1992-2004):

– Ректорство Володимира Юлійовича Сливки припало на непрості часи. В умовах безперервного й наростаючого «шторму» керівникові університету доводилося не лише утримувати навчальний заклад на відповідному рівні, але й дбати про його подальший розвиток. Не меншим, а, можливо, й більшим дестабілізаційним фактором у тогочасному суспільному житті стали політичні баталії. На багатотисячний колектив університету, як потенційний електорат, покладали надії різні політичні сили. Наслідки їхнього впливу ректор добре усвідомлював, а тому принципово намагався вберегти колектив від будь-якого політичного впливу.

Його управлінська манера базувалася на гармонійній взаємодії керівництва закладу й очільників усіх навчальних, наукових, адміністративних підрозділів,

профспілки, студентства. Ректор часто комунікував з кожним деканом, цікавився різними аспектами життя колективу, матеріальним станом, кадровим зростанням, досягненнями викладачів і студентів. Переважно без попередження він заходив на кафедри, спілкувався з викладачами, оглядав стенди, стінгазети, міг просто присісти на лавиці в коридорі й запрошував до такого неформального спілкування будь-кого з викладачів, завідувачів кафедр чи й самого декана. На офіційній розмові в кабінеті ректора декан іноді дізнавався про те, чого він, здавалось би всезнаючий, про свій колектив і не знав.

Загалом характерною ознакою стилю керівництва В.Ю. Сливки був людиноцентризм. До нього на прийом міг прийти кожен працівник чи студент університету незалежно від характеру питань – виробничих чи особистих. У доповідях ректора про підсумки діяльності університету досягнення в кожному напрямі персоналізувалися: все, що зроблено, мало своїх авторів, люди чули про конкретних людей, про колективи. І це надихало, мобілізувало, підкреслювало цінність особистості і її вкладу в загальну справу.

До честі керівництва вишу й особисто ректора, колективу вдавалось обминати або й долати кризові шторми й бурі. За умов фінансової кризи в університеті, на відміну від інших вишів, систематично виплачувалась заробітна плата, яку ректор навіть намагався збільшити; ми отримували оплачувані відрядження на наукові конференції, матеріальну підтримку для проведення наукових форумів, олімпіад; університет знаходив кошти для видання наукових вісників; хоч і досить сутужно, але споряджувався навчально-лабораторний корпус, модернізувались аудиторії, оснащувались комп'ютерною технікою кафедри, проводились ремонти гуртожитків, корпусів і робилось ще багато того, що потрібно. Ми успішно проходили перші ліцензування й акредитації, перелаштовувались відповідно до вимог Болонської системи, відкривали нові спеціальності.

Демократизація в стосунках із зарубіжжям актуалізувала відкриття на філологічному факультеті спеціальності «Словацька філологія», яку ректор відразу підтримав. Питання щодо спеціальності «Журналістика» обмірковувалось з точки зору потреби у фахівцях та працевлаштування майбутніх випускників. Упродовж двох років наші пропозиції розглядались і зважувались до того, як отримати «добро». Особливо знаковою подією було відкриття газети «Погляд». Спочатку ми бачили її як базу для практичної самореалізації студентів, але В. Сливка підтримав ідею створення газети як загальноуніверситетського видання.

Загалом із відстані десятиліть діяльність університету на чолі з ректором В.Сливкою сприймається як особлива епоха. Навчальний заклад дихав і жив в одному ритмі з перебудовним часом, уловлював тенденції й відразу ж на них реагував, продовжував кращі традиції й оновлювався одночасно. Разом з тим для кожного з нас співпраця з В.Сливкою, діяльність під його керівництвом були й школою професіоналізму, толерантності, мудрості, а водночас – і випробувань.

Василь Лендєл – кандидат хімічних наук, директор навчально-наукового інституту хімії УжНУ:

– Наше знайомство відбулось тоді, коли він працював директором Проблемної лабораторії: хіміки-органіки синтезували органічні речовини, а фізики перевіряли їхні

напівпровідникові властивості. Саме тоді я зрозумів, що наші фізики проводять достойні дослідження.

Тісна співпраця між мною та Володимиром Юлійовичем розпочалась у 1996 році, коли мене призначили виконувати обов'язки декана хімічного факультету. Він був конкретним, дисциплінованим, вимогливим, але в той же час справедливим керівником. Я навчився від нього, як керівника, приймати рішення обдумано й ніколи не поспішати. Він завжди користувався принципом «сім раз відмір – один раз відріж».

У той час ректорат і хімфак мали спільні двір та опалювальну систему. Хіміки ініціювали питання, що застаріла котельня на вугіллі у центрі міста має бути переведена на газ. Міська влада ухвалила рішення приєднати нашу опалювальну систему до котельні школи №2. Рішення ухвалили, а приєднати нас до котельні «забули». Довелося уже в морози прокладати труби. Я зайшов у ректорат до Володимира Юлійовича, а секретарка каже, що він надворі. І справді – ректор стояв на вулиці й контролював роботу комунальників. Побачивши мій здивований погляд, відповів: «Мені чимшвидше потрібне тепло, тому я тут». Так він робив при вирішенні багатьох питань.

Перед тим, як іти до нього з якимсь питанням, необхідно було мати кілька варіантів розв'язання. Якщо аргументи не були переконливими – він відмовляв, і більше до цього питання ми не повертались. Але аргументовані пропозиції підтримував. У той час у підвальному приміщенні хімфаку чотири лабораторії займали фізики. А ці приміщення потрібні були і нам. На моє клопотання він відповів: «Добре, я подумаю». Згодом сказав мені, що ті лабораторії потрібні й фізікам. Тоді я запропонував йому разом оглянути їх, але вони виявилися зачиненими. Така ситуація повторювалась кілька разів. Після третьої невдалої спроби оглянути лабораторії В.Сливка зателефонував проректору з наукової роботи Ю.Височанському і сказав: завтра ваші підлеглі виселяються з хімфаку, оскільки я кілька разів туди намагався потрапити, а приміщення постійно зачинені.

Він був надзвичайно людяним керівником: ніколи не підвищував голос, до нього можна було звернутися в будь-який час. Пропрацювавши деканом понад 27 років, можу однозначно стверджувати: бути керівником я навчився саме у нього. Він шанобливо ставився до всіх: професора, лаборанта, прибиральниці. У мене збереглися тільки позитивні згадки про ті часи, коли ми при ньому керували своїми колективами.

Юрій Бідзіля – доктор наук із соціальних комунікацій, професор, декан філологічного факультету:

– Багатьом, хто знав ректора Володимира Сливку, могли запам'ятатися його серйозність і зосередженість, надзвичайна пунктуальність, наполегливість та вміння переконувати, вправність у пошукові компромісних рішень, ґрунтовність та заповзятливість у науковій роботі, здатність вникати у найдрібніші деталі, співчутливість і суворість. Мені ж найбільше запам'яталося його тонке й справдісне почуття гумору, при цьому інколи він робив це так вишукано, що треба було вловити, коли говорить серйозно, а коли іронізує.

Наше знайомство відбулося у 1988 році, коли Володимир Юлійович балотувався на посаду ректора. Тоді вперше проходили демократичні вибори ректора, коли в

таємному голосуванні брали участь не лише делегати від професорсько-викладацького складу, а й представники студентського самоврядування, у числі яких пощастило бути й мені. Пригадую, після оголошення результатів голосування до новообраного ректора В. Сливки підійшов тодішній проректор Григорій Семенович Чекрій і каже: «Ну що ж, Володимире Юлійовичу, можна вас привітати?». На що той з іронічною посмішкою відповів: «Так, можна. І поспівчувати – також».

Вдруге тісно співпрацювати з ректором В.Сливкою довелось тоді, коли кілька років поспіль я був заступником відповідального секретаря приймальної комісії університету. Працюючи майже цілодобово в приймальній комісії, розглядаючи апеляції, приймаючи відвідувачів, ректор жодного разу не втрачав почуття гумору. І коли одного ранку ми з колегою, за півтори години до початку іспитів, збігали східцями на перший поверх, щоб підготувати абітурієнтів до організованого запуску, почули голос ректора: «Хлопці, ходіть сюди». Він скромно сидів на дерев'яній лавці в закутині вестибюлю. Посунувшись на лавці, додав: «Не хвилюйтеся, сьогодні ажіотажу не буде, бо екзамени складає скромна інтелігенція в першому поколінні: фізики і філологи, діти робітників та селян».

Ректор В.Сливка вражав умінням доречно пожартувати – іронічно, а то й саркастично. І це був один із його багатьох талантів, на який, імовірно, не кожен звертав увагу, бо сприймав його передовсім як вченого, керівника наукової теми, ректора вишу. Однак Володимир Юлійович найперше був щедро обдарованою особистістю. І недаремно кажуть, що почуття гумору – це рідкісний стан талановитої людини.

Дмитро Сойма – проректор УжНУ:

– З ректором В.Сливкою ми були знайомі з моменту його обрання у 1988 році, але ближче познайомилися, коли я став працювати керівником виробничої практики навчального відділу ректорату з 1990 по 1994 рік. Він був вченим, якого знали в Україні і за кордоном, цікавим співрозмовником, завжди дуже спокійним, толерантним, з тонким почуттям гумору.

Ми часто курили з ним на балконі старого ректорату і бесідували, здебільшого про екологію. Родом з Воловеччини, він дуже переймався охороною та збереженням природи Карпат. Вирубка лісів, часті паводки – все це дуже турбувало його.

Коли постала потреба в налагодженні роботи ботанічного саду, він запропонував мені обійняти посаду керівника. Я не зразу погодився, бо там був великий занепад. Знаючи, що він любить природу і пообіцяв сприяти, я дав згоду.

За короткий період часу у ботсаду сталися позитивні зміни. Було закладено і введено в експлуатацію нову теплицю, монокарбонатом перекрито оранжерею, проведено комплекс робіт по догляду за колекціями рослин відкритого ґрунту. Він регулярно відвідував ботанічний сад і в задумі милувався квітучими рослинами, але серед усіх йому найбільше подобалась біла хризантема. Для мене було дуже приємно – фізик-науковець, ректор і так закоханий у природу.

Також мені часто доводилось зустрічатися з виборцями, коли Володимир Юлійович балотувався в депутати Закарпатської обласної ради. Я неодноразово переконувався, що в селах Воловецького, Міжгірського, Хустського районів його добре

знали і ставились з великою шаную як до науковця, ректора та високопорядної людини. Мені назавжди запам'ятались повага і любов горян, з якою вони його називали «совістю Срібної Землі». До цих слів важко щось додати про шанованого мною Володимира Юлійовича.

Василь Ярема – доктор економічних наук, професор, перший декан юридичного факультету УжНУ (1991-2000).

– З Володимиром Юлійовичем познайомився приблизно в середині 70-х років минулого століття. На мене він справив хороше враження: неговіркий, чітко і зрозуміло формулює свої думки, харизматичний, одягнутий скромно, але зі смаком. У поведінці відчувалась вихованість, інтелігентність, що мені, вихідцю із селянської родини, дуже імпонувало.

Починаючи із середини 80-х років наше спілкування стало більш інтенсивним як у службовому, так і особистому плані, оскільки Володимир Юлійович спочатку був призначений проректором, а потім обраний ректором УжНУ. Я – звільненим партійними функціонерами, а згодом теж був обраний деканом створеного з його ініціативи юридичного факультету. Тому я мав можливість пізнати цю людину, на моє глибоке переконання, з великої літери, безпосередньо, а не зі слів інших.

Всебічно охарактеризувати непересічну особистість, її роль і місце в історії УжНУ в коротких споминах неможливо. Для цього слід провести ґрунтовне дослідження фахівців, яких у колективі університету достатньо, у тому числі і серед численних учнів і тих, кому він проклав дорогу в науку і успішну кар'єру. В цьому контексті хотілось би особливо відмітити ті риси характеру ректора В.Ю. Сливки, які так необхідні для кожного керівника, а тим паче для тих, кого доля виносить на Олімп в університетському колективі. Це насамперед глибокий демократизм, повага до підлеглих, розумне поєднання адміністративних методів, різних форм і засобів переконання. Мені особисто неодноразово доводилось бути учасником дискусій з ректором з окремих проблемних питань і рішень, з якими я не завжди був згідний. Але адміністративний талант Володимира Юлійовича проявлявся в умінні чітко прорахувати, інколи на довгострокову перспективу, практичні наслідки прийнятого, на перший погляд ідеального рішення. Процес реалізації запропонованого ректором рішення повністю підтверджував його правоту, а для мене це ставало стимулом для підвищення управлінської кваліфікації і, переконаний, для багатьох, хто мав можливість працювати під його керівництвом. І, нарешті, ректор В.Ю. Сливка, був взірцем високої порядності, начисто позбавленим «зіркової хвороби», чудовим сім'янином, я вже не кажу про такі «хворобливі» для нашого суспільства прояви, як корупція, хабарництво тощо.

Тому щиро підтримую ініціативу керівництва УжНУ широко відзначити 80-річний ювілей одного з найзнаковіших ректорів нашого рідного вишу професора Володимира Юлійовича Сливки.

Василь Ільницький,

Інформаційно-видавничий центр